

หมู่บ้านพนมนาง

ความสำเร็จกองทุนหมู่บ้านกรต A

หมู่บ้านพนมนาง

ความสำเร็จกองทุนหมู่บ้านเกรด A

หมู่บ้านพนมนาง ต.ดอนแสลบ อ.ห้วยกระเจา จ.กาญจนบุรี เป็นอีกหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จในด้านการจัดการกองทุนหมู่บ้าน ถูกจัดให้อยู่ในระดับ A และได้รับการอนุมัติวงเงินล้านที่ 2 เช่นเดียวกับกองทุนของหมู่บ้านอื่นที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นกองทุนหมู่บ้านเกรด A

สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร

“ผู้ใหญ่วิไลต์ หล้าเล็ก” ประธานกองทุนหมู่บ้านพนมนาง และอีกบทบาทคือ ประธานเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เปิดเผยว่า กองทุนหมู่บ้านพนมนาง จัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม 2544 เริ่มแรกมีการรับสมัครสมาชิกและรวมหุ้นตามระเบียบที่ตั้งไว้ เป็นกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ โดยจะเก็บรายละ 50 บาททุกเดือน

อย่างไรก็ดี ก่อนที่จะมีกองทุนหมู่บ้านเข้ามา ทางหมู่บ้านได้มีการรวมหุ้นกันอยู่แล้ว จึงทำให้ไม่ยุ่งยากมากนัก ส่วนสมาชิกปัจจุบันมีประมาณ 90 ราย จากประชากรในหมู่บ้านที่มีอยู่ 140 ครัวเรือน โดยจะมีสมาชิกที่มีการกู้ยืมเงินกองทุนประมาณ 80 ราย

กฎระเบียบของการกู้เงินจะเป็นไปตามระเบียบที่ทางราชการกำหนดไว้ เช่น บุคคลที่จะสามารถกู้เงินได้จะต้องเป็นคนในหมู่บ้าน มีทะเบียนบ้านอยู่ในหมู่บ้านนั้น ๆ ส่วนกฎระเบียบอื่นอาจมีการปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับคนในพื้นที่บ้าง เช่นการชำระหนี้บางหมู่บ้านอาจจะเรียกเก็บเป็นงวด หรือเป็นเดือน แต่บางที่อาจจะเรียกเก็บเป็นรายปี แต่ของหมู่บ้านพนมนางจะใช้วิธีเก็บเป็นรายปี เพราะคนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่ ทำนา พืชที่ปลูกใช้ระยะเวลาค่อนข้างนานกว่าจะเก็บเกี่ยวได้ เช่น อ้อย มันสำปะหลัง การเก็บเงินเป็นรายปีจึงน่าจะเหมาะสมกว่า

สำหรับระเบียบการกู้เงินและอัตราดอกเบี้ย ส่วนใหญ่จะให้ตามที่สมาชิกขอมา เพราะหลังจากที่มีการให้ความรู้แล้ว ก็จะมีการคำนวณว่า มีความจำเป็นมากน้อยแค่ไหน และมีความสามารถในการใช้คืนหรือไม่ จากนั้นคณะกรรมการจะนำมาพิจารณาอีกทีว่า วงเงินที่ขอมาสูงเกินกว่ารายได้หรือไม่ ถ้าวงเงินที่ขอมาสูงกว่ารายได้ ก็จะลดวงเงินกู้ลงมา แต่สูงสุดจะให้กู้ไม่เกินรายละ 50,000 บาท แต่โดยเฉลี่ยจะอยู่ที่รายละ 20,000 – 30,000 บาท ส่วนอัตราดอกเบี้ยคิดร้อยละ 6 ต่อปี

กองทุนกรศ A

กฎระเบียบอื่น ๆ ก็ไม่มีอะไรมาก เพราะทุกคนสามารถเข้าถึงเงินกู้ได้หมดถ้าเป็นคนในหมู่บ้าน ไม่ว่าจะทำอะไรอะไรก็สามารถกู้ได้ เพียงแต่จะต้องมีการให้ความรู้กับสมาชิก เพื่อไม่ให้ นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ เช่น จะต้องมีการเรียกประชุมสมาชิก ก่อนการกู้เงินทุกครั้ง

เพื่อให้ผู้กู้มีความรู้ในการนำเงินไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จะพยายามทำความเข้าใจกับผู้กู้ไม่ให้ นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ เพราะเมื่อถึงเวลานำเงินมาชำระคืนอาจจะเกิดปัญหาได้ ซึ่งก็เป็นเรื่องโชคดีที่สมาชิกส่วนใหญ่จะมีวินัยทางการเงินกันดี รวมทั้งจำนวนเงินที่ให้กู้ไปก็ไม่ได้มากนัก เพียงแต่อาจจะเป็นเงินที่สามารถช่วยแบ่งเบาภาระได้บ้างเท่านั้น ทำให้ไม่มีปัญหาการผิดนัดชำระหนี้

ผลจากการมีระบบบริหารงานที่ดี มีการชำระหนี้ได้ตรงตามกำหนด ทำให้กองทุนหมู่บ้านพมนางแห่งนี้ ถูกจัดให้อยู่ในระดับเกรด A และได้รับเลือกให้ได้รับวงเงินเพิ่มเมื่อปี 2555 อีกหนึ่งล้านบาท และได้รับการสนับสนุนเพิ่มอีก 100,000 บาท

วงเงินจำนวนดังกล่าว เกิดจากการชำระหนี้ตรงตามกำหนดของสมาชิก และเมื่อนำมาบวกกับผลกำไรที่ได้จากดอกเบี้ย ก็ทำให้วงเงินกองทุนหมู่บ้านพมนางมีเกือบ 3 ล้านบาทแล้วในปัจจุบัน นอกจากนี้ ผลกำไรที่ได้จากดอกเบี้ย-ทางกองทุนยังได้แบ่งเงินส่วนหนึ่งมาใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ให้กับหมู่บ้านตามความเหมาะสมอีกด้วย

จัดตั้งสถาบันการเงินระดับตำบล

การกู้เงินไม่ว่าจะอยู่ในระดับไหน จำนวนเงินจะมากหรือน้อย ต่างก็ต้องมีความเสี่ยงด้วยกันทั้งสิ้น เพื่อเป็นการสร้างหลักประกันให้กับผู้กู้ ขณะนี้ทางกลุ่มจึงมองการจัดตั้งประกันฌาปนกิจสงเคราะห์ขึ้นมาเพิ่มเติม เพื่อประกันความเสี่ยงของจำนวนเงินที่กู้ไป ในเวลาที่ผู้กู้เสียชีวิต ก็จะได้มีเงินจากส่วนนี้เข้ามาช่วยลดความเดือดร้อนของคนในครอบครัว

ส่วนในอนาคตมีแนวคิดในการสร้าง “สถาบันการเงินในระดับตำบล” เป็นการต่อยอดจากกองทุนหมู่บ้าน เนื่องจากมองว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับประชาชน เพราะการใช้จ่ายและความจำเป็นในเรื่องของเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพของชาวบ้านจะมีมากขึ้นในอนาคต

รูปแบบ คือ จะใช้ระบบธนาคารเข้ามาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อให้สมาชิกและผู้ดำเนินงานมีความใกล้ชิดกัน จะทำให้การดำเนินงานหรือเงื่อนไขการดำเนินงานคล่องตัวกว่าภายใต้ระเบียบที่มีความยืดหยุ่น ดังนั้นจึงคิดว่า สถาบันการเงินระดับตำบลน่าจะเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่ทำให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น

นอกจากนี้อาจจะนำไปสู่การสร้างอาชีพให้กับชุมชนภายหลังจากที่เป็นสมาชิกของสถาบันการเงิน เพื่อให้เกิดเงินหมุนเวียนในระบบ จะมีการส่งเสริมอาชีพให้กับชาวบ้านที่ไม่มีเงินทุนในการสร้างอาชีพ อาทิเช่น คนที่ต้องการปลูกมันสำปะหลัง แต่ไม่มีที่ ไม่มีเงินทุน ก็จะจัดสรรพื้นที่ให้ และให้เงินทุนส่วนหนึ่ง และมีการติดตามผลงาน จึงคิดว่าน่าจะเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่ช่วยในการประกอบอาชีพให้กับผู้ที่ขาดโอกาสได้

สำหรับปัญหาและอุปสรรค ปัจจุบันยังมีกฎระเบียบบางข้อที่ปิดล็อกในเรื่องการดำเนินงาน ทำให้ขาดความคล่องตัว ดังนั้นจึงอยากจะฝากถึงภาครัฐก็คือ อยากให้เปิดกว้างเรื่องของระเบียบกองทุน โดยการเอื้อประโยชน์ในเรื่องของการบริหารจัดการในส่วนของผลกำไรให้มากขึ้น จริงอยู่ว่าปัจจุบันก็ให้อิสระในระดับหนึ่ง แต่ก็ต้องยอมรับว่าบางหมู่บ้านก็ยังไม่กล้าที่จะนำไปใช้ นอกเหนือจาก

ภาคภูมิ สาสูงเนิน

การนำมาปล่อยกู้ต่อ ซึ่งอาจจะทำให้ไม่ได้นำเงินไปใช้ประโยชน์ได้เท่าที่ควร

“ถ้าหากเราสามารถตัดสินใจนำผลกำไรมาสร้างประโยชน์ให้กับหมู่บ้านได้มากขึ้นก็น่าจะดีกว่า เช่น การนำมาใช้เพื่อให้เกิดสวัสดิการของสมาชิก นอกจากจะทำให้สมาชิกได้มีเงินให้กู้ยืมแล้วยังจะทำให้เกิดความสบายใจด้วย หรือจะเป็นการนำเงินมาแก้ปัญหาหาเสพติด หรือเจาะจงไปที่นโยบายของภาครัฐในการแก้ปัญหาบางเรื่องก็สามารถทำได้ทันที น่าจะส่งผลดีกว่า” ประธานกองทุนฯ กล่าวฝากไปยังรัฐบาล

ตัวอย่างสมาชิกที่มีวินัยการเงินดี

“ภาคภูมิ สาสูงเนิน” อยู่บ้านเลขที่ 204 ม.2 ต.ดอนแสลบ อ.ห้วยกระเจา จ.กาญจนบุรี โทร. 08-5702-2974 หนึ่งในสมาชิกและผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านแห่งนี้ และถือเป็นผู้กู้ขั้นดี เพราะมีการกู้เงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์และมีการชำระคืนทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยตามกำหนด บอกว่า กองทุนหมู่บ้านถือเป็นกองทุนที่ดี เพราะผู้กู้สามารถนำเงินมาช่วยแบ่งเบาภาระในการประกอบอาชีพ แทนการกู้เงินนอกระบบ ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูงและคิดดอกเบี้ยเป็นรายเดือน แต่หลังจากมีกองทุนหมู่บ้านก็สามารถแบ่งเบาภาระหนี้ไปมากทีเดียว เพราะเงินจากกองทุนมีอัตราดอกเบี้ยไม่สูง สามารถจ่ายเป็นรายปีก็ได้ ซึ่งตรงกับอาชีพที่ตนทำอยู่

ปัจจุบันคุณภาคภูมิมีอาชีพทำไร่อ้อยและมันสำปะหลัง บนพื้นที่ 50 กว่าไร่ โดยพื้นที่ส่วนหนึ่งเป็นพื้นที่เช่า จึงทำให้มีรายจ่ายจากค่าเช่าที่เพิ่มขึ้นนอกจากค่าปุ๋ย-ยา ดังนั้นเงินกู้จากกองทุนหมู่บ้านจึงช่วยแบ่งเบาภาระนี้ไปได้มาก

คุณภาคภูมิจะกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 20,000 บาท นำมาเป็นทุนหมุนเวียนในการซื้อปุ๋ย-ยา มาใช้ในไร่ ถึงแม้ว่าต้นทุนในการทำไร่จะอยู่ประมาณไร่ละ 1,000 – 2,000 บาท และเมื่อนำเงินจำนวนดังกล่าวมาเทียบแล้วจะไม่สามารถช่วยได้ทั้งหมด แต่ก็ถือเป็นเงินหมุนเวียนที่สามารถแบ่งเบาภาระค่าปุ๋ย-ยาไปได้ไม่น้อยเลยทีเดียว

สิ่งที่ทำให้ตนเองได้รับการชื่นชมว่าเป็นคนที่มีระเบียบวินัยทางการเงิน ส่วนหนึ่งเป็นเพราะตนเองรู้จักการใช้จ่ายเงินให้เป็นประโยชน์ กล่าวคือจะไม่นำเงินไปใช้นอกระบบ หรือไปใช้ในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ เงินที่กู้มาทุกครั้งจะรีบไปซื้อปัจจัยการผลิตทางการเกษตร จะไม่เอาไปใช้อย่างอื่นก่อน เพราะถ้าทำอย่างนั้น จะทำให้เกิดติดเป็นนิสัย และยิ่งเงินจำนวนนั้นไปใช้ในเรื่องที่ไม่ทำให้เกิดผลกำไร เงินจำนวนนั้นก็จะกลายเป็นหนี้เสีย

ดังนั้นการจะเป็นคนที่มีวินัยทางการเงิน จะต้องเริ่มจากนิสัยของตนเองก่อน แล้วทุกอย่างจะออกมาดี ซึ่งไม่ใช่ติดกับตัวเราเพียงคนเดียว แต่สุดท้ายแล้วจะส่งผลดีไปถึงส่วนรวม คือสมาชิกคนอื่นๆ และชาวบ้านในชุมชนที่จะมีโอกาสได้นำเงินจากกองทุนหมู่บ้านนี้ไปพัฒนาชุมชนได้อีกด้วย ■